

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (138)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. ΠΕΛ.Υ. 34/1974

ΑΙ.
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

6-12/1/1974

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) *Μερτυνεία*...
(παλαιότερον ὄνομα :), Ἐπαρχίας *Καρικιδίας*
Νομοῦ *Καρικιδίας*.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Ζαχα-*
ρίου Κωκίνο... ἐπάγγελμα *Διδάσκων*.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... *2*.....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον *Κωκίνο*... *Μεντζεχί*.....
καὶ Νικολάου.....
ἡλικία... *87*.... γραμματικαὶ γνώσεις... *Ἀρχαῖα*...
..... τόπος καταγωγῆς *Μερτυνεία*.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΘΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; *Ἀπασα προωρίζετο ἀπὸ ἀκέρ-*
μαθεν διὰ γεωργικὴν καλλιέργειαν.....
Ὑπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ;
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτῆμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητες· δ) εἰς μονὰς κλπ.
εἰς τοὺς χωρικοὺς.....
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ; *οχι*.....

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *Εἰς τὰς γεωργίαν καὶ κτηνοτροφίαν*.....

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; *Ναί*.....

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους δρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ δλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;

Δεν ὑπάρχον

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακατόροι κλπ.)..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ;

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα;).....

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάζαι ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τραγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ;

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ;

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς ὡς ἐργάται..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρᾶματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ;

δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: μὲ ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (μὲ καῦσιν: α) τῆς καλαμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ μὲ κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

ἔωσαν με ζωϊκὴν κόπρον

2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; *1936*

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον, καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; *τὸ σιδηροῦν ἄροτρον ἀπὸ τὸ 1925, αἱ δὲ γεωργικαὶ μηχαναὶ ἀπὸ τὸ 1960.*

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόπτερο, δίπτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατασκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; *Μονόπτερον - δίπτερον. Εἰς τὰ βαλάνια, ἐδάφη τῶν μονόπτερον καὶ εἰς τὰ ξηρὰ καὶ ὑγρὰ τὰ δίπτερα. Σιδηροῦντος κατασκευάζει τούτων.*

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου μὲ τὰς ἀντιστοιχοῦς ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1..... 4..... 7..... 10.....

2..... 5..... 8.....

3..... 6..... 9.....

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) *Δὲν χρησιμοποιεῖται*

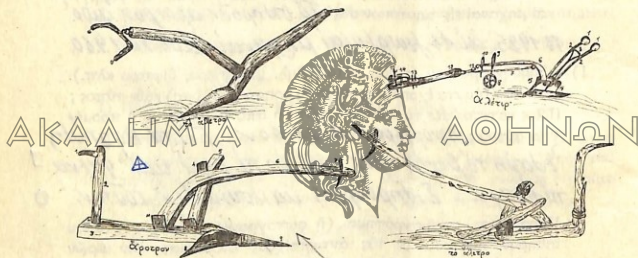
3) Μηχανὴ θερισμοῦ. *Δὲν χρησιμοποιεῖται*

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν) *ὅτι ὑπάρχει...*

5) Μηχανή ἀλώνισμοῦ *Ἀπό το 1960...*

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατέσκευάζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον *σήμερα δὲν ὑπάρχει...*
Ποιοῦτέρεον κατασκευάζον οἱ βαρεζοπαῖοι...

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα ὑγῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ. *τὸ ξύλινον ἄροτρον ἦτο εἰς τὸ ἀνωτέρω σημεῖον*

1. <i>ὀβρά</i>	6. <i>σταβόρι</i>	11.
2. <i>χειρὸν</i>	7. <i>καβελαρης</i>	12.
3. <i>κουκταυρι</i>	8. <i>φτερά</i>	13.
4. <i>ἐφῆνα</i>	9. <i>νικί</i>	14.
5. <i>σπάθη</i>	10.	15.

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατὸν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν άνωτέρω άρί-
θμησιν).

- 4) Τò ύνι. Τò ύνι τοῦ ξυλίνου άρότρου ήτο (ή είναι) μιᾶς μορφῆς
διά τήν άροτρίασιν όλων τῶν ειδῶν τῶν χωραφιῶν ; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κήποι) καί τῶν πετρωδῶν. - Ίχνογραφή-
σατε ή φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ύνι (ή τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφόρων τύπων) καί σημειῶσατε τήν χρήσιν ἐκάστου.

Ήτο, μίον, μαργητι. Ἀπο τοῦ ἔτους 1925 ὁ μετα
... ξιν... χρησιμοποιεῖται... π.ό. ξύλινον άρότρον.

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ άρότρου; Κυλινδρική

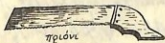
- 6) Ήτο (ή είναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ή σιδήρου; Ήτο ξύλινον

σιδήρου... κατασκευασμένη.

- 7) Ἔργαλεῖα διά τήν κατασκευήν καί ἐπιδιόρθωσιν τοῦ άρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, αρίδι, άρνάρι, ξυλοφαί κλπ.).....

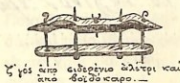
Σκεπάρνι, πριόνι, ξυλοφαί, αρίδα.

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλοι ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος *Πορταῖοι. Βόες, τῶρα ἱπποὶ, ἡμίονοι*

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; *Μὴν... δύο... μὴν... ἓν*

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα με δύο ζῶα ἥτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; *Ναί*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματά αὐτοῦ. (π.χ. λουρά, λοῦρα, ζεύλες, πιζεύλια κλπ.). *Οἱ παλαιότεροι ζυγοὶ ὅμοιοι τῶν ἀνωτέρω εἰσιν. Ζομένη καὶ ἐν τῷ αὐτοῦ ζευγάρισματι. Σὺν τῇ ἀπογραφῇ, δ.ε. πρὸς τὸ μέγεθος τοῦ ζυγοῦ. ἔντομον, ἀφ. πρὸς τὸ μέγεθος τοῦ ζυγοῦ ἀπομαίνεται μωρύντα*

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερώς τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. *Παυρὶβωτ... εἰς ἀνωτέρω*

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *Προφῆας*

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου ; *1935*

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις τοῦ (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον *Εἰς τὸν γαῖον τοῦ ζώου τοποθετεῖται ἡ γαῖμαρξία. γίνονται δύο ὑπὸ τοῦ στήθους ζώου τοῦ ὁποῖου, ἐξαρτῶνται δύο ἀγκύρες εἰς τὸ ἔξτερον μέρος τοῦ ὁποῖου προσδέονται τὰ τραβήχια, εἰς τὸ μέσον τοῦ ὁποῖου ὑπάρχει ὑψίστοι σάκεριος ἐν τῷ ὁποῖον περνᾷ ὁ φαντλὸς τῶν ἄροτρον.*

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον, ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.

Αὕτη αὐστέρειται ἀπὸ τὴν
 λαμπαρξιά, τὰς δυο ἀλύσεις, τὸ σαμαράκι...
 ...καὶ τὸ πρῶτον...

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) ; 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος) ; 2) γυναῖκα ; 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας ἄραται, ἰδιουπάται, ἐπὶ...

ἀγροῦ...

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) . Ἦν. χρησιμοποιοῦται σήμερον... ξύλινον... ἄροτρον...

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον; Ἦν. ἕνα ζῶον ἔτι περὶ ἄροτρον εἰς τὴν ἀριστεράν. 12 ἐρώτημα. Διαφύο. Ζῶα ὁμοίως συν. εἰς προσθήκην, ὅτι οἱ κοπιωτράκες...

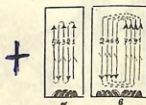
3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα, ἢ φωτογραφία). Εἰς τὰ βαθύα μέσχοικι, δέμενα ἀπὸ τὰ μετατὰ. εἰσφέτα ἄλλα. Ζῶα... με τὸ σχοινί. τῆς μα-
 πιστοράδας —

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακὰς (αὐλακιές) κατ' εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Ἀπὸ ἀνωθεν ὡς πρὸ σχεδιάγραμμα α.....

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

ὄχι.....

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (ἢ ἡλ. σπορές, ἢ ὀριές, ὑτάμεις, σιασιές, μεσοδράδες κ.λ.π.) ;

ἔγινετο καὶ γίνεται εἰς λωρίδας (σπορὰ... ριάν).....

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά) ; με αὐλακίαν ; με αὐλακίαν

ἢ με πύργους ἢ με δέξα.....

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον, με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον ;

εἰς τὸ χωρὶς... ἐπιμελῶν... καὶ πετρωτῶν... δάφνης.....

- 7) Ποιοὶ τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διανομὴ τῶν αὐλάκων μετὰ τὸ ὄνι : καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

ἔγινετο ἐκδομασθῆναι μετὰ τὸ ὄνι πλαγίως.....

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. ... *ἐν ὅλῳ καὶ ὀργώματι*

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά; π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *ἐγίνοντο καὶ σήμερα ἐν ὀργώματι. τὸ πρῶτον ἀπὸ φθῆνα. μαρπιν καὶ ὀνομάζεται ἀνδρῶν ὀργώμα καὶ τὸ δεύτερον ἀπὸ φθῆνα καὶ ὀνομάζεται διβόλισμα*

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Απαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

ὅπως ἐν τῷ δημητριακῷ

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰνάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτὰρ ἢ ἄλλο δημητριακόν...

1. ἔτος

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; ... *2. διὰ ὅλα ἐν ἀνωτέρω*

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ *δισάκι* εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; *παλαιότερον ἐστὶν σιροποιεῖτο τὸ δισάκι σήμερον ἐν ταξιδίῳ ἢ ἐν κοίτῃ*

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλει-
ψειδῇ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον
τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; *μὲ ἑλλειψοειδῇ*

ράβδον σιδηρᾶν, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ
εἰς τὸ ἄκρον τοῦ βουκέντρου, ὡς ὑποδεικνύει
ἡ εἰκὼν ἑξῆς.

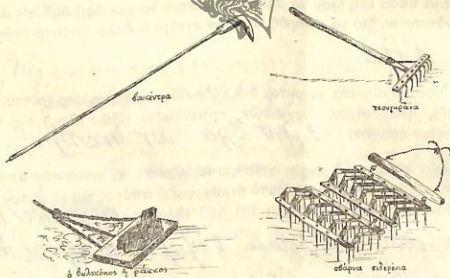
2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνι-
σμα, διβόλισμα);

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδρα,
τσάπιδ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1 - 3) ἐρωτημάτων
περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχε-
διάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχε-
διάσματά τινων ἐκ τούτων).

ΜΕΤΟΞΙΝΑΡΕ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κή-
που· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπιδ κ. ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

Συνάροι. - Συνάροι. Ἐμὲ Συνάροι. ὁρῶντες μὲν εἰς
ταὺς δὲ τὸν ἑαυτοῦ γῆμα, καὶ δὲ Συνάροι. δὲ τὸ
οὐδὲ μὲν.

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἐκτελοῦν

Σύλμας. @. τέκνα. ἢ μαλ' ἐρχόται μαζὺ μὲν οὐαριστο-
δεσ. Σελήτων. π. τ. ἄλλων. αὐτὸν χαρὰ φῶν καὶ πὺν περὶ
τῶν ὁδῶν. πῶν.

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπο-
ρὰν ὁσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου
εἴδους ~~πὺν. μαζὺ μὲν οὐαριστο-~~ αὐτὸν. μαζὺ μὲν οὐαριστο-

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν
ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ. ~~πὺν. μαζὺ μὲν οὐαριστο-~~
αὐτὸν. μαζὺ μὲν οὐαριστο-

- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμή-
λων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές)
καὶ ἄλλως. ~~πὺν. μαζὺ μὲν οὐαριστο-~~

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) *μέ δρεπάνι...*
ὡς τὸ κατωτέρω... ἐπ' ἀριθ. 61) εἰσπριζόμενον

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

Διευκ. ὑπάρχουν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ.....ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). *Με το 66κ*

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἤτρ ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτὴ; (Σχεδιάσατε αὐτήν). *ὀδοντωτή, ὡς ἄνωτέρω*

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν), Ὅ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

ὡς ἄνωτέρω... ὁ σιδηρεὺς σκελετὸς... δέν... ἔχεν... ἰδιαιτέραν... σημασίαν... οὐσιαστικὴν

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα· (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) *οὐ σιδηροῦς*.....

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, πῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *παρακίττον· τῆς ρόβης, ρεβιθῶν φαιῶν καὶ βίβου*.....

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *παρακίττον καὶ γὰρ... ἀπὸ 10-30 ἐπιποσσῶν ἐναζήνους τοῦ ἔγους*.....

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὰ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). *ἐξέμεντο καὶ γέμνται σῖκα γαῖαν χωράφου*.....

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξίες, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι, οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; *αἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς χεριές*.....

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα ; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαι τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς).....
4-5 χεριές μαζί καὶ μετὰ μετὰ πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν.....

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. *χρυσάκι*

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποῖοι θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὁποῖοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ; ...

Ἄνδρες καὶ γυναῖκες τοῦ τόπου.

2) Πώς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίες καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν)

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; ...

*Ἐφίρουν καὶ φέρονε εἰς τὴν ἀριστεράν χε-
ρὶν... ἔνα τεμάχιον ρούχου.*

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

.....*ὅχι*.....
.....

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. *Κάτω στο γιάμφο*

στη καζαμύνα θερίζει ὁ Γιάννης μεν
ἐν Πασύνα.....
.....

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν πού μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ με τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον. *Εἰς μὲν αὐτὴν εἰς τὸ ἐσπέραιον*
καὶ οἱ ἐτάσσοντες τὰς ἐμὲν ἐν αὐτῇ.....
.....
.....
.....

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέραιον ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Τὸ ἐσπέραιον τῇ ἰδίᾳ ἡμέρᾳ, ἀπὸ
δ.ε. καὶ μετὰ ἐστὶ δεμάτιαμα.....
.....

- 2) Πῶς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελουσιδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Ἀκέραια ἀντὶ βαρύνοντες τῆς κοινῆς μετὰ σπέρμα...
 σπέρμα, παλαιότερον μὲ μὲνους καρπῶν
 σπέρμα... τοὺς σπέρμας... καὶ...
 ἡνωται ἀντὶ δύο καὶ πρὸς τὸν...
 κατὰ τὸ δέσιμον... ἐχρησιμοποιεῖτο...
 ἐργαλεῖον... κατὰ τὸ δέματιασμα οἱ μισοὶ χει-
 ροβορῆς... καὶ τὸν...
 τεθῶσιν στάχτες μὲς πρὸς τὴν ἀγρὸν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

Τέσσαρα... τέσσαρα... ὅρα... διὰ τὸν...
 ... στὴν...

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; οὐδέποτε ἔμεινεν καλλιέργεια

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ή γίνεται) ή εξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ή μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ή
φωτογραφίαν.

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ή διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ή καλλιέργειά του, ἔπειτα ή
κοπή, ή ξήρανσις καὶ ή φύλαξις αὐτοῦ.

σχ.

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.).

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ή φωτογραφίας).

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας)

.....

.....

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

μετεφέροντο... παλαιότερον... εἰς τὸ ἀλώνι.
καὶ σήμερον... εἰς τὸ... θεμνωστάσι... ἔπως
λέγεται... ὁ τόπος... ὅπου συγκεντρώνονται
τὰ δεμάτια... ὅπου τοῦ χωρίου.....

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμνωστάσι, θεμνωιά, θεμνωιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως;

θεμνωιά... τὸ ἐξ ἑκείνου... ἀλλου... εἰς ἐπίση-
μο σύστημα... (ΤΣ)

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι;

.....

.....

.....

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμού, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν;

ἔξω τοῦ χωρίου... ἐν βορειῶν
μέρος.

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. μὲ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

... εἰς μίαν

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; *Ἀπὸ 1: ἔως*

... 30. ἰουνίου

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
δίασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) *χωματάλωνο*

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκάστον ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ
ἀλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου· καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων) *ξύριμι... αὐτὸν... χόρτον... μὲ τὸ*

ξύριον... καὶ βρεφῶν... καὶ ἀνοξάνει...
... σιωνισμοῦ... μὲ τὸ δίετρο

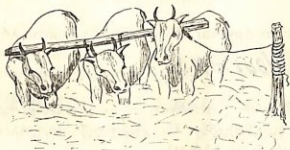
- 9) Ἡ ὥς ἂνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

... *προηγουμένην* ... *ἀρχαιότητος*

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ὅλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἷονδήποτε ἄλλον.

Τοποθετήσιν τὴν ἀγκύραν ἐν ῥυτίδι τοῦ μέ-
σου τῆς τῆς περιφέρειαν... Εἶτα ἄνωγει
αὐτῶν.....

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιο-
ήσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλώ-
νιου ξύλινος στῦλος, ὕψους δυο μέτρων (καλούμενος σπηγερός,
στρούλουργας, δουκάνη, βουκάνη κ.α.), ἀπὸ τοῦ ὁποῖου ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχονται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

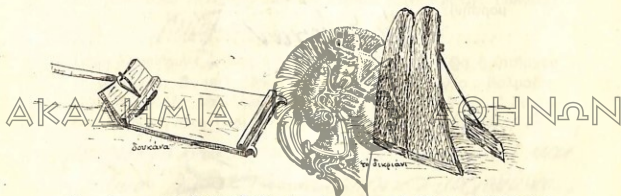
Ὡς ἀνωτέρω περιγράφεται... ὁ στῦλος καλεῖται
σπηγερός.).....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλώνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινί ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλώνο-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινί εἰς θηλειᾶς,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμὸν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλώνιου. Τὰ ἀλώνιζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειᾶς περὶ τὸν
λαιμὸν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλώνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....).

Τὰ ἠγωνίζοντα ζῶντα... περιφέρονται... συνδεόμενα,
εἰς στήρα δμοσχητικίου, τοῦ ὁποῦτο κ. σχηματίζει. ὁρίζεται
εἰς... τὸν... γαίμα... ἐκαστοῦ... ζῶντος.....

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἄλωνισμού διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὺς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠγωνίζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἄλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκία, ρεβίθια κ.ἄ.) ἠγωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; ~~Τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο~~
~~μηχανήμα ἐκαστοῦ κτοίμενι. Εἶχε σχῆμα πα-~~
~~ραλληλόγραμμον με διαστάσεις 1.20, 30.~~
~~Ἐκρημασσεύετο μόνον διὰ τὸν ὅτι καὶ ὑπὸ τὴν~~
~~καὶ τὴν προφύλαξιν... ἐμκετο. ἀπὸ τὸν ἐκμαδρον.~~

δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται, διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἔπομένην. ;

Ἀπὸ ἀνατολῆς μέχρι δύσεως

12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

δὲν υπάρχουν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

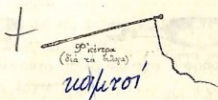
13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχυν ; ...

καὶ μετὰ διυρίαν.

14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

καμπύλη ξυλίνη ρομβοειδὴς εἰς τὰ ἄκρα ἐπιδοκίμας ἐξέχουσα σχοινιον ἢ ζουρί κομπομένον αἰματόι.

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἑνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἑνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

Μαίτωμα

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μὲ ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωναραῖοι καὶ ἀγωνιάτες, οἱ ὁποῖοι εἶχον βοδινὰ ἢ ἀλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν).

Γεωργοὶ μὲ ἰδικὰ του ζῶα, ὑπῆρχον, ὅπως καὶ εἰδικοὶ ἀγωνιάτες, τσοπάνηδες, μαζούρηδες, ἀλωναραῖοι, οἱ ὁποῖοι εἶχον ἄρθρη καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν.

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μὲ ζῶα καὶ μὲ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μὲ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Ἰόχι

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
 Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου
 (π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.).....

κόπανος στερογγυλός

ξύλο καμπυλωτό διὰ τὸ κοπάνερα
 μικροῦ ἀμφοῦ δημητριακῶν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
 τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
 ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
 Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
 παραγωγῶν ;

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
 Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι
 στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ;
 Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

.....
.....
.....

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐὰν ναί, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

Ὁχι... μόνον... ἀπαιεῖς διήρχετο ἀπὸ τὸ ἀλώνει.
... πύχτετο... εἰς τὸν... ἰδιουτήτων... χι...
... μὲν... ..

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμὸς κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) *28. 8. 51... 1950*

τὴν ἐπρομηθεύθη... πρῶτον...

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ... *Πεινάρικι... και' σωρεῖται*

*διὰ τὸ... λειῶμα... μετὰ τὸ δικριάνι, φτιάρι,
... και'... ἀπὸ...*

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

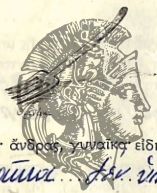
ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.

*Ὁ σούρος ἔχει
σταχῆμα ἐπὶ μέτωπον... οὐδὲν δέ ἐπ' αὐτοῦ...
ποποδεύεται...*

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....!)

Διυρίανκι...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνῶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

*Ἰσθραὺ καὶ γυναῖκα... δὲν ὑπῆρχε ἰσθραῦς...
λιχνιστὴς...*

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

Συύβαζα... ἔτι ἔρριπτοντο... οἱ σῖτος... ὥστε...

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ξεῦξις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο

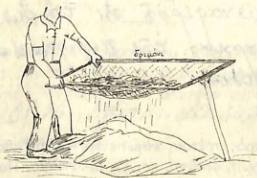
- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

..... *μετὰ τὸ δίστρο*

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ὕλων ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου· ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων μετὰ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μετὰ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἂν ἄνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται ; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποῖα ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ

*Σχηματίζεται εἰς σωρόν, εἰς τὴν κορυφὴν
κατόπιν, χαράσσεται δὲ ἐπὶ τοῦ σωροῦ.*

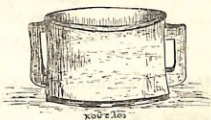
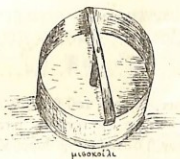
- 8) Ἀλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

*Πρὶν ἢ μεταφερθῇ εἰς τὴν ἀποθήκην
θινοῦν μετρητοὶ. ἔπειτα παραγγελλοῦνται βυθὰ
μὲν καὶ πύλας.*

γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποῖα ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι ; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἵπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητά του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

.....
.....
.....

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ; *ὄντιν*

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλκωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογράφηματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

.....
.....
.....

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσηιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας) *εἰς τὰ σπ. κ. τ. κ. εἰς συζυγικὸν δοχεῖον.*

... μισθόν... μισθολέγοντες...

.....

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι . Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; *εἰς αὐτοῦν, μὲν βῆται*
μαζαφέναν

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τοῦς καλυτέρους στάχους ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

Μετά τὸ ἀλώνισμα

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκεύάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

*Πρὸς τὸ ἐσωτέρas κατὰ 23 Ἰουνίου (Κλη-
δόνου)*

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

Εἰς τὸ θεατροδράμα

3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λου-
λουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

4) Καίονται (ἢ ἑκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα
τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ εἰδήμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

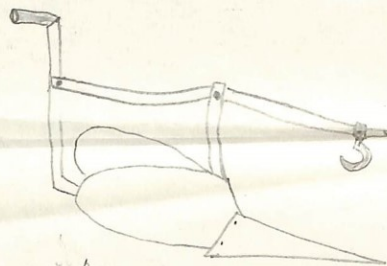

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

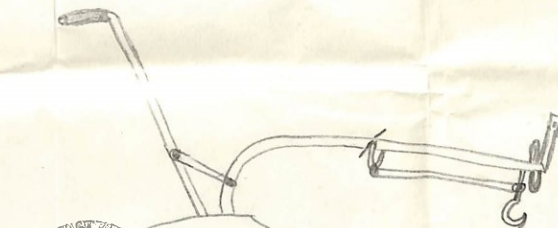

ΑΘΗΝΩΝ

Μονόγερον όλερον (οιδιναρι)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

Διγερον όλερον (οιδιναρι)

Αδινναρια μελγα

Διμυδρι

Φριδορι.

Περιγραφή γεωργικού βίου ἀπὸ τῆς προετοιμασίας
διὰ τὴν σπορὰν τῶν δημητριακῶν μέχρι τοῦ ἀγ-
ρισμοῦ καὶ τῆς ἀποδοτικότητος αὐτῶν. —

Εἰς τὸ χωρίον μερτικίδια κορινθίας οἱ κατοικοί
κατακίονται εἰς τὴν γεωργίαν μόνον. τὰ χωράφια
ἀνήκουν εἰς τοὺς ἰδίους καὶ καλλιεργοῦνται ὑπ'
αὐτῶν ἐξ ἑνὸς περιωρισμένη ἢ καλλιεργεῖται τῶν δη-
μητριακῶν καὶ ὀσπρίων τῶν κατοικῶν ἀσχολουμέ-
νων κυρίως μὲ τὴν καλλιεργίαν τῶν ὑπεροειδῶν
καὶ τῆς ἐλιάς κ.

Ἡ γήπετος τῶν χωραφῶν μέχρι τοῦ ἔτους 1935
ἔφευτο σπανίως διὰ ζωτικὸν ὕδατος, ἔκτοτε δὲ διὰ
χημικῶν γηρασμάτων.

Ἡ ἄρσεν καὶ σπορὰ μέχρι τοῦ ἔτους 1935 ἐπαρ-
τοποίητο διὰ συζυγίου ἀρότρου ἀρρολιμένου συνήθως
διὰ ζεύγους βοῶν, σπανίως δὲ ἄρξων ζώων, ὅπου
ἡ φύσις τοῦ ἔδαφους καὶ ὁ ἀνύστατος τὴν χρη-
σιμοποίησιν τοῦ ἀρότρου (πετρώτης καὶ περιωρισμένη
ἐκπατος), ἔκτοτε δὲ καὶ μέχρι τοῦ ἔτους 1960 διὰ σι-
τηροῦ ἀρότρου (μονόπτερον ἢ δίπτερον) ἀναγκῆς τοῦ
ἔδαφους (εἰς τὰ ἔγγρα καὶ ὁμαλὰ ἔδαφη χρησιμο-
ποιεῖται τὸ μονόπτερον, εἰς δὲ τὰ ἔγγρα καὶ ἀνύστατα
τὸ δίπτερον) ἔργον ἐκτελεσθέν τοῦ 1960 γίνεται χρῆσις
καὶ γεωργικῶν μηχανῶν (ἀμύρια). —

Τὸ ὄργωμα γίνεται ἀπὸ ὀνύσσων μὲ ὀνυφορέας
αὐγάδας καὶ ἰνδιδιανταμίνης, ἢ δὲ σπορὰ εἰς
χωρίους (σπορίες) χωριζομένης ἀπὸ ἀρξήνων ἢ
διὰ βοδῶν αὐγάδων ἢ διὰ ἄρξων σπείρων ἐξί-
δων, πασάγων κτλ.

Αὕτη γίνεται κατὰ χύτην, ἀπὸ ἀνεμάδων, χρησιμο-
ποιεῖται δὲ διὰ τὴν τοποθέτησιν τοῦ σπόρου ταχέως
ἢ κούβαν, ἐνῶ παλαιότερον ἐχρησιμοποιεῖτο διόσυνον.
τῆς σπορᾶς προηγουμένως, τούτων διὰ τὰ σθημντριαῖα,
ὅσα καὶ τὰ ἀπληκτυῖα δύο ὄργανα, ἐξ ὧν τὸ πρῶ-
το ὀνομάζεται ἀπλῶς ὄργανον καὶ γίνεται ἐν τῇ
ἀρχῇ μαρτίον τὸ δὲ δεύτερον σιβερίον καὶ γίνε-
ται κατὰ τὰ μέσα μαίον.

τὸν λευκογάτριν βοῦδουν βοῦδουν ἕτερα ἄτομα, τὰ
ὅποια κατὰ μὲν τὸ ὄργανον σιλοῦν τὸν ἥριζ' ὧν
ἐνερῶν χώρου (ἀναβόρην) καὶ τίς ἄνθρωπος τοῦ χω-
ραρίου, κατὰ δὲ τὴν σπορὰν ἰσοπεδῶνεν τὸ χῶμα
αἰραμίες-αἰραμίες (συαχρίτοις).

Εἰς ἀρὰν ἀπαιτοῦν τὸ χωράριον ἀρᾶσθαι ἐπὶ ἑν' ἔτος.

ὁ θερισμός γίνεται ἀπὸ ἀνδρῶν, μετ' ὀκτωμηνίαν
ἔπειτα, ἢ δὲ ἀπὸ τῶν γυναικῶν τὴν ἡμέραν. Πα-
λαιότερον ὁ θερισμὸς τῶν ἀνδρῶν ἐγένετο διὰ
τῆς χειρὸς (ράβης, γαδαρίου, φακί, κτλ.).

τὰ σθημντριαῖα θερίζονται, ἀναζήτως τοῦ ὕψους
τῶν, ἐν ὕψος ἀπὸ τοῦ ἑσάρους ἀπὸ τοῦ ἔως 30
ἐκατοστῶν, ὑπὸ γυναίκων, σπανίως δὲ καὶ ἀνδρῶν.

οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀναποδεύουν ἐπὶ τοῦ ἑσάρους τὰ
τμήματα (χειρὶς) 4-5 μαζί, μετὰ τὰς μεραζὰς
τῶν σταχυῶν ἐπισκοπῶντων πάντοτε πρὸς τὴν
αὐτὴν κατεύθυνσιν. τὰ αὕτω συμμνητρούμενα
τμήματα ὀνομάζονται χειροβοχίς.

οἱ θερισταὶ, συνήθως, ἐνύκτιον καὶ τυγχόν
τὸ ἀριστερὸν τῶν χερῶν μετ' ὕψους, ἵνα μὴ
αἰχμῶνται, ἐνῶ διαρροῦντος τοῦ θερισμοῦ τρα-
φουσὺν διάφορα τραγούδια.

Ὁ θεριφρὼς ἀρχίζει οποιαδήποτε ἡμέρα τῆς
ἐβδομάδας, τὴν τελευταίαν δὲ ἡμέραν ἀφήνουν
ἐν τὸ ἑλληνικὸ μέρος τοῦ χωραφίου μίσην ἄμην
ἀδύριτον. τὰ ἐναπομένοντα ἀδύριστα σταῖχνα βρο-
μαζοῦνται γέννησι τοῦ χωραφίου
Εὐδύς μετὰ τὸν θεριφρὼν ^{ἢ ἐξέρχεται} οἱ ἀνδρες προβαίνουν
εἰς τὸ ἔσθιον τῶν σταχυῶν. οἱ ἴθιοι, ἄνευ
βοηθούτων τινός, φέκουν τούτους μετ' ἐρῆμα, ἐκὼ πα-
λαιότερον ἐκρησιμοποιοῦν πρὸς τὸν σιωπὸν τούτον
λεπτοὺς αἰῶνους σπάρτον τοὺς ὁποίους ἐστρίβον καὶ
ἤντων ἀνά δύο ἐν τὸ λεπτὸν ἄμρον ἢ αἰῶνους
σιμαγῆς.

τὰ θεμάτια τοποθετοῦντο ἐν τῷ πύσσῳ εἰς τὸ
χωρῶφι, ἔπειτα δὲ μεταφέρονται διὰ τῶν ζώων εἰς
χωρὸν κρημνῶν ἕνα τοῦ χωρίου (ὁφειλομένην)
παρασιώτερον μεταφέροντο εἰς ἄλλον (χωματὰ-
ζωνον) κρημνὸν ἕνα τοῦ χωρίου καὶ ἐπιτεθεί-
μιναι εἰς τὸν βοριά, ἵνα ἐπορευοῦντο τὸ ἔν ἐπὶ
τοῦ ἄλλου εἰς κρημνὸν στήλην (ὁφειλόμενα).

τὴν προσηυμένην τοῦ ἀγνώστου ματρὸς εὐόπτοντο τὰ
τυχόν ὑπαρχόντα γόστρα με ζυνάρα (ἐξισαρίζετο)
ὡστε βρίζετο καὶ ἐστιοῦνιζέτο.

τὰ τελευτήρια ἐποποιεῖσθαι ὁρῶντα ἀπὸ τοῦ μητροῦ
τοῦ ἀγαθίου πρὸς τὴν ἀφαιρέσειαν καὶ ἀναρῶντας
ἐξύοντο.

Τὸ ἀγνώρισμα ἐγένετο διὰ τῆς καταπατήσεως τῶν
σταγῶν ὑπὸ περιεσφικένων ζώων, συνήθως ἐχθρῶν.
Εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀγνώριου ἐποπιδεχέτο καθεύκων σκύρις
ζυγίου, ὅπως 2 μέτρων περίπου, κατὰ μέτρον
στηθεὺς) ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξήρτατο σχοινία, τὸ ὅ-

ποτον ἐδίδετο ἐν ἀσπιδίαις αἰτίνες περιέβαλλον τὸν
ζαυρὸν τῶν ζώων, τὰ ὅποια περιέφεροντο ἀνιχνύσας
καὶ ἔκρινον τὰ σταχύνια.

Τὰ ἄσπερα ἀντῶν ἐν τοσούτοις οἰοῦντο εἰσερχοῦντο
ἀσπιδάραι.

Πρὶν τοῦ ἀνωτέρου τρόπου ἐκχρησιμοποιεῖτο, καὶ με-
χανικὸν ἀσπιδιστικὸν μέσον τοῦτέστιν ἐπιμήκης
σανίς ἐν, ἐν τετράγωνον ἢ δύο προσαρμολύμενα. Αὕτη
ὑπενδύετο ἐν τῷ ὑπὸ μέρει διὰ ὑποδερμῶν μετα-
χικῶν χηλῶν (ὀσφυρίν) ἐξήρπαστο ἐκ τοῦ ζυγοῦ
ἐξωσφίον, ῥυθμίζετο δὲ οὕτω ἀνιχνύσας ἐντοὶ τοῦ
ἀσπιδίου ἐπὶ τῶν ἐσθρυνέντων σταχυῶν διὰ τὸν
ἀσπιδιστικόν.

Τὸ μηχανικὸν τοῦτο ἐργαλεῖον (ὀσφυρίν) ἐκχρησι-
μοποιεῖτο μόνον διὰ τὸν ἀσπιδιστικὸν τοῦ σίτου καὶ
τῆς ἀριότητος.

Κατὰ τὸν ἀσπιδιστικὸν ἐκχρησιμοποιεῖτο διηρίσθαι,
διὰ τῶν ὀσφυρίων οἱ μὲν ἀποσπένοντο σταχυες ἐρ-
ρίπτοντο ἐν τῷ ἀσπιδίῳ καὶ διὰ τὸ φύρισμα τῶν
σταχυῶν. διὰ τὸν αὐτὸν σκοπὸν ἐκχρησιμοποιεῖτο καὶ
φτιάρι.

διὰ τὸ ὑπόπλημα τῶν ζώων ἐκχρησιμοποιεῖτο
ζουρίδι δέμενον ἐν τῷ ἄσπιδι ῥάβδου (μαρμύρι).

Ὅσοι διήρχοντο ἀπὸ τοῦ ἀσπιδίου πᾶσαντο χίλια μέτρα.
Τὸ ἀσπιδιστικὸν διαφέρει κατὰ τὸν μῆκος ἔχοντος,
διὰ τῆς ἀσπιδιστικῆς μηχανῆς.

Οἱ ἀσπιδισμένοι σταχυες, τὸ χεῖμα ὅπως χεῖνται,
συμμετρώνονται με διηρίσθαι, φτιάρι καὶ σαρύμα-
τα καὶ ἀπορροῦνται φέρεται τὸ χεῖμα μετὰ
διηρίσθαι καὶ φτιάρι.

Τὰ ἀποβιβάζοντα χονδρά περὶ ἄγια σταγύων μετὰ
τοῦ ὕδατος χύεται συνβολὰ ὅτε ὕαρος ἀποχωρίζε-
ται τῇ βοτάνῃ τριμνοῦ.

Ὁ ὕαρος ἐκχρηματίζεται εἰς σωρὸν μετὰ φτιαγία,
ἐχαρασσέτο δ' ἐν αὐτοῦ σταυροί.

πρὶν ἢ μεταφρεθῇ ὁ ὕαρος εἰς τὴν ἀποδομένην
ἐξάμβανε χώραν μέτροις τῆς περιφέρειας τοῦ
σωροῦ μετὰ ὁδοῖα.

Ἡ ἀποδομένησις τοῦ ὕδατος ἐκίετο καὶ φέρεται
εἰς ἡλιακά ζυγία τεχνία, μαζούρινα κοσύνια,
τοῦ δὲ ἀχύρου εἰς χώρους μαζούρινοὺς
πρεββάτους.

κατὰ τὸ ἑσπέραν τῆς 23 Μαρίου (αὐγούστου)
χαμβάει χώροι καὶ ἡλιακὰ ἀκάρια φωτιάς,
εἰς τὰς ἡμέρας συνδυάζονται αἱ αἰῶνες καὶ
πρόστα τῆς φωτιάς.

Ἡ ἐνδοχὴ τῶν τελεφεφάων ἐκίετο εἰς τὸ χον-
δρὸν Μερμερία, καὶ ταύτας δὲ καὶ ἐνδο-
χόρας ὁ ὑπὸντος αὐτῶν Μερμερίας Κωπρὸν
χονδρὰ, ἡμεῖς δὲ ἐκείνους ἐνδοφύμας, γὰρ
αὐτὸς τὸ ὕαρος τῶν.

Ἡ Λαοκρατία Κωπρὸν, δὲ δὲ αὐτῶν Ἡ Γου-
λορὶ αὐτῶν ἐκίετο ἀπὸ 6-12 Ιανουαρίου
1981.